

Beskæftigelsesplan 2023

AARHUS
KOMMUNE

Titel:

Beskæftigelsesplan 2023

Udgiver:

Aarhus Kommune
Sociale Forhold og Beskæftigelse
Værkmestergade 15B
8000 Aarhus C

Udgivelse:

Januar 2023

Layout

Huset Venture
husetventure.dk

Indhold

Forord	6
Beskæftigelsessituationen i Aarhus	8
Det gode møde med borgeren	10
Innovationsmotoren – idéer med fokus på det gode møde med borgerne	11
Samarbejde med virksomhederne	12
Jobcenter Aarhus som attraktiv rekrutteringspartner for virksomhederne	12
Udbygget rekrutteringssamarbejde	13
Opkvalificering af ledige rettet mod mangelområder	14
Rekruttering og opkvalificering målrettet velfærds-	14
området	14
Det grønne område	15
Digitaliseringskompetencer	16
Brancheskifte til mangelområder i den private sektor	16
Alle unge i job eller uddannelse	17
Flere unge skal få øjnene op for en erhvervsuddannelse	17
Beskæftigelse som vejen til uddannelse	19
Flere private fritidsjob til unge	19
Nyt samarbejde mellem Aarhus Kommune, Comeback og A. Enggaard	19
Housing First og Job First indsats for udsatte unge	20
Bedre overgang fra indlæggelse til beskæftigelse for unge med psykisk sygdom	21
Flere ledige dimittender i job	21
Prædimittend-indsats	21
Adgang til virtuelt jobunivers og tidlig screening af ledige dimittender	21
Virksomhedsvendt beskæftigelsesindsats	21
Intensiv indsats for dimittender i risiko for langtidsledighed	22

Beskæftigelse og integration går hånd i hånd	23
Aarhus-model for nytteindsats	23
Flere ikke-vestlige kvinder i arbejde	24
Beskæftigelsesindsatser i udsatte boligområder	25
Særlige modtagelses- og jobindsatser målrettet fordrevne ukrainere	25
Alle der kan og vil skal være en del af et arbejdsfællesskab	27
Flere borgere med handicap i beskæftigelse	27
Fra dagtilbud til beskæftigelse	27
I Job med Handicap – støtte til jobparate ledige	28
Job som effektiv social indsats	29
Flere aktivitetsparate skal ind på arbejdsmarkedet	29
Forankring og udvidelse af IPS-forløb	29
Flere udsatte borgere i beskæftigelse ved brug af socialt frikort	30
Sygemeldte tilbage til det gode arbejdsliv	31
Styrket fokus på psykisk sårbare sygemeldte	31
Tidlig indsats i borgernes vej til raskmelding	32
Bedre overgang til jobafklaring	33
Repatrieringsindsatsen	34
Jobcentrets vejledningspligt om repatriering	34
Fleksibel udbetaling af repatrieringsydelsen	34
Styrket samarbejde med Østjyllands Politi	34
Bilag	35
Bilag 1. Midler til beskæftigelsesområdet ifm. budgetforliget for 2023	36
Bilag 2. Figurer og tabeller der beskriver udviklingen i ledigheden fordelt på målgrupper	37
Bilag 3. Resultatrevision for 2021	40
Bilag 4. Ministermål 2023	43

Foto: Aidin Esmaeli

Forord

Beskæftigelsessystemet har en afgørende betydning for vores velfærdssamfund. Hver dag går jobkonsulenter på arbejde for at gøre en forskel – for at hjælpe ledige borgere i job eller i gang med en uddannelse. Det gælder også udsatte ledige, som udover ledighed er udfordret af andre problemstillinger som fx psykisk sygdom, misbrug eller hjemløshed. Og hver dag hjælper dedikerede virksomhedskonsulenter virksomhederne med at få den arbejdskraft, de har brug for. En hjælp som størstedelen af virksomhederne er tilfredse med ¹.

Beskæftigelsen ligger historisk højt blandt aarhusianerne samtidig med at ledighedsniveauet er rekordlavt. Det har både konjunkturerne og jobcentrets medarbejdere hjulpet på vej. Og det er positivt for både den enkelte, for virksomhederne og samfundet som helhed.

Virksomhederne har dog – på tværs af brancher – svært ved at rekruttere den nødvendige og kvalificerede arbejdskraft, de har brug for. Det gælder både arbejdskraft her og nu, men også fremtidig arbejdskraft, hvor vi ser ind i stor mangel på faglærte i den private sektor samt uddannet personale inden for velfærdsområderne.

Som samfund er vi aktuelt udfordret af en høj inflation og stærkt stigende energipriser bl.a. som følge af krigen i Ukraine. På sigt kan den høje inflation betyde stigende ledighed, og vi skal derfor være klar til at gear vores indsatser på beskæftigelsesområdet, når den nuværende situation på arbejdsmarkedet ændrer sig.

Job og uddannelse er fortsat de to bærende søjler i beskæftigelsesindsatsen, og kan for langt de fleste – også udsatte borgere – være en trædesten til et godt og meningsfuldt liv. Alle aarhusianere er påvirket af den aktuelle situation, men især de mest udsatte og sårbare grupper mærker de økonomiske udfordringer i hverdagen. Dem har vi en særlig forpligtelse til at holde hånden under.

Vi skal udnytte den stadig gunstige situation på arbejdsmarkedet og hjælpe endnu flere ledige borgere tættere på selvforsørgelse. Vi skal møde dem det handler om – borgerne og virksomhederne – i øjenhøjde, og hele tiden tænke i muligheder fremfor begrænsninger i vores lokale beskæftigelsesindsats, så arbejdsstyrken udvides.

1 Tilfredshedsmåling 3 kvartal 2022 (kl.dk)

Byrådet prioriterer beskæftigelsesområdet højt og investerer derfor i indsatser, der skal understøtte virksomhedernes behov for arbejdskraft og den enkelte lediges mulighed for et bedre liv. Med budgetforlig 2023 er der afsat (netto) 35 mio. kr. til investeringer direkte i beskæftigelsesindsatsen. Investeringerne er afsat til indsatser målrettet ledige dimittender, udsatte unge, sygemeldte og et styrket fokus på opkvalificering. Herudover har byrådet også afsat midler til implementering af Aarhus-model for nytteindsats, som især retter sig mod ledige borgere med ikke-vestlig baggrund.

Selvom der investeres i beskæftigelsesindsatsen, vil bl.a. beskæftigelsesområdet også opleve besparelser i 2023. Det gælder dels de besparelser, der følger af Aarhus Kommunes budget for 2023, som alle magistratsafdelinger skal bidrage til. Og det gælder de besparelser, som skal finansiere retten til tidlig pension (Arne-pensionen). Det vil få betydning for, hvordan vi tilrettelægger vores beskæftigelsesindsats. Fx vil a-kasserne få ansvaret for kontaktførelsen med dagpenge-modtagere de første tre måneder af deres ledighedsforløb, mens der i forhold til ret-og-pligt tilbud skal være mere fokus på bl. a. virksomhedsrettede forløb.

For at lykkes bedst muligt med den lokale beskæftigelsesindsats, skal vi derfor fortsat arbejde for at styrke samarbejdet med eksterne aktører. Det gælder i høj grad byens virksomheder, a-kasserne, erhvervsorganisationer, arbejdsmarkedets parter, uddannelsesinstitutioner, civilsamfund og borgere.

Med Aarhuskompasset som vores fundament, skal vi øve os i at inddrage flere forskellige aktører, lytte, være nysgerrige og sammen sikre – og tage ansvar for – bæredygtige løsninger i forhold til den lokale beskæftigelsesindsats. Samtidig skal vi vende blikket indad, hvor vi som kommune har et særligt ansvar for at koble os på hinandens fagligheder – både i egen magistratsafdeling og på tværs af magistratsafdelinger - og arbejde ud fra en relationel og helhedsorienteret tilgang til gavn for den enkelte borger.

Beskæftigelsesplanen for 2023 beskriver kun nogle af de mange indsatser, som jobcentrets medarbejdere hver dag arbejder dedikeret med for at få flere ledige borgere i job eller uddannelse, og som skal bidrage til, at Aarhus bliver en god by for alle.

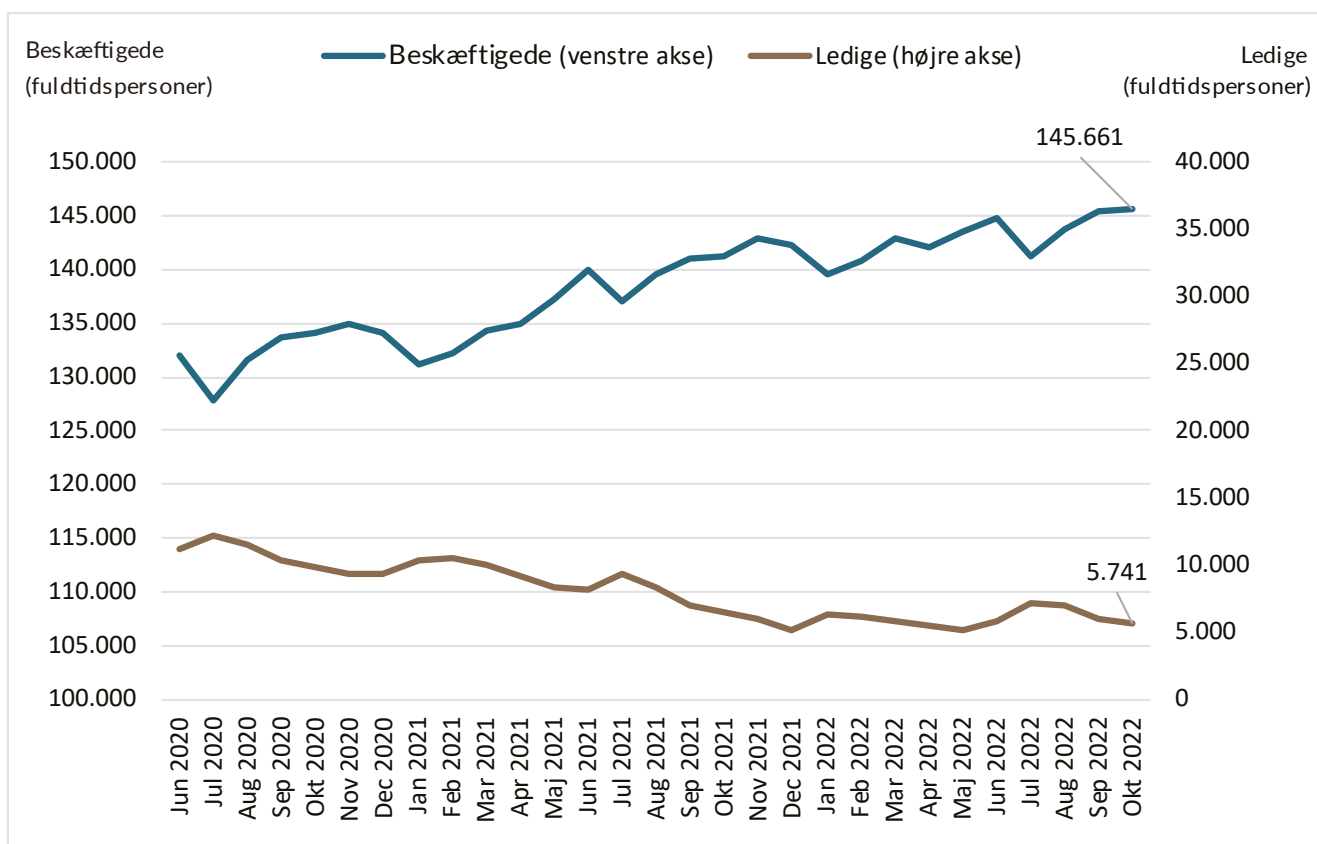
God læselyst

Rådmand Anders Winnerskjold

Beskæftigelsessituationen i Aarhus

- Antallet af beskæftigede er steget siden juni 2020.
- I oktober 2022 nåede beskæftigelsen et historisk højt niveau på ca. 145.500 fuldtidsbeskæftigede aarhusianere.
- Fra oktober 2021 til oktober 2022 er ledigheden faldet med ca. 800 fuldtidsledige.
- Der var 39.622 fuldtidspersoner på kommunal forsørgelse og i fleksjob i oktober 2022. Det er ca. 500 færre på kommunal forsørgelse end i oktober 2021, jf. tabel 2 i bilag 2.

Figur 1. Udvikling i beskæftigelse og ledighed i Aarhus Kommune

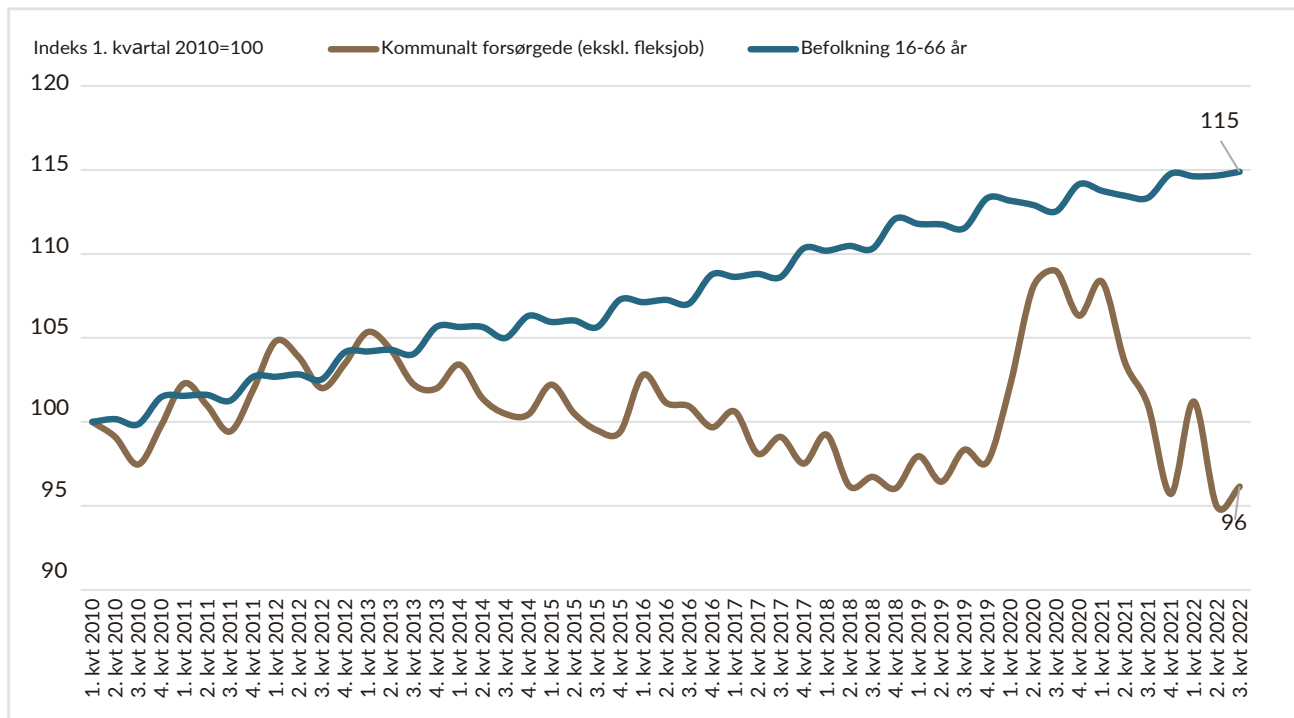
Kilde: Jobindsats.dk og Danmarks Statistik AUS08

I de seneste år har udviklingen i beskæftigelsen været særdeles positiv. Det fremgår af figur 2, at antallet af offentligt forsørgede er faldet på trods af en markant stigende befolkning. Figur 2 viser også, at covid-19-krisen i 2020 medførte en drastisk stigning i kommunalt forsørgede, men at udviklingen igen nærmer sig det tidligere billede med færre på kommunal forsørgelse trods stigende befolkning ².

I forlængelse heraf, viser en sammenkobling af Beskæftigelsesministeriets seneste benchmarkingopgørelse med en økonomisk opgørelse over driftsudgifter pr. forsørgede i alle kommuner, at Aarhus har de laveste gennemsnitsudgifter blandt 6-byerne og den 12. laveste på landsplan. Ingen sammenlignelige kommuner har lavere udgifter. Da Aarhus samtidig har færre på offentlig forsørgelse end forventet, kan Aarhus kategoriseres som en såkaldt 'inspirationskommune', jf. figur 3 i bilag 2.

- I 2022 har over 90.000 borgere i kortere eller længere tid været på kommunal forsørgelse.
- Der har været afholdt 270.000 samtaler og andre kontakter med borgerne.
- Der er gennemført 2.000 ordinære jobformidlinger via jobcentret, igangsat 7.500 virksomhedspraktikker, 700 løntilskudsjob samt 28.000 øvrige beskæftigelsesrettede aktiviteter.

Figur 2. Indekseret udvikling i antal kommunalt forsørgede og befolkningen i den erhvervsaktive alder fra 1. kvartal i 2010 til 3. kvartal i 2022

Kilde: Jobindsats.dk og Danmarks Statistik

² Stigningen fra 4. kvartal 2021 til 1. kvartal 2022 beror primært på et unormalt stort antal på sygedagpenge i januar-februar 2022, jf. at arbejdsgivere i perioden fra 27. november 2021 til 28. februar 2022 har kunnet modtage sygedagpenge fra første sygedag i forbindelse med covid-19, hvilket har udløst mange sygedagpengeforløb.

Det gode møde med borgeren

I forlængelse af ministermålet 'Alle ledige skal have en værdig sagsbehandling', har der i 2021 været en inddragelsesproces med ledige borgere og medarbejdere i jobcentret om mødet mellem borger og beskæftigelsessystem. Der er lagt særlig vægt på borgerinddragelse, da borgerne er vigtige erfaringseksperter, når det gælder både det gode og det svære i mødet med jobcentret.

Ud fra en række individuelle interviews, en borgerworkshop og en medarbejderworkshop, er der udarbejdet et handleplanskatalog indenfor temaerne 'det gode brev', 'den gode modtagelse', 'den gode samtale' og 'det digitale jobcenter'.

For hvert tema er der oplyst idéer til, hvad der kan arbejdes videre med for at sikre det gode møde med borgeren.

Der er siden etableret en arbejdsgruppe, som arbejder med et nyt koncept for bedre breve, herunder forenkling og ensartethed. Der er også igangsat et arbejde vedrørende brugerundersøgelser blandt borgere på tværs af målgrupper om den gode samtale. Endelig er der i Sociale Forhold og Beskæftigelse generelt kommet et fornyet fokus på borgerinddragelse i nye indsatser og projekter bl.a. som følge af Borgernes MSB og Aarhuskompasset.

Citat

"Jeg er optaget af værdighed, og med det mener jeg, at man skal mødes som menneske, og at indsatserne skal give mening for én, og at der er en sammenhæng med resten af ens liv generelt fx i forhold til ens familiesituation mv.

Medarbejdernes handlerum til faglige vurderinger er afgørende for at skabe værdighed – således er medarbejdernes arbejdsmiljø og arbejdsforhold også afgørende i forhold til værdighed."

– citat fra Katrine Vinther Nielsen (Enhedslisten), medlem af Social- og Beskæftigelsesudvalget.

Innovationsmotoren – idéer med fokus på det gode møde med borgerne

Aarhus Kommunes Innovationsmotor skal hjælpe nye innovative velfærdsløsninger på vej – løsninger som kan afhjælpe væsentlige udfordringer for borgere eller virksomheder.

Tanken med Innovationsmotoren er, at medarbejdere og ledere hurtigt og ubureaukratisk kan få midler til afprøvning af deres idé, hvormed der skabes grobund for flere innovative udviklingsprojekter i kommunen. Alle projekter er små prøvehandlinger, hvor en idé kan afprøves i lille skala, inden den eventuelt opskaleres. I første omgang får hvert projekt 25.000 kr.

De nye idéer, der indtil videre arbejdes med, retter sig bl.a. mod at skabe et bedre møde med borgerne. Det drejer sig fx om at afholde udvalgte samtaler med borgerne på lokale biblioteker for at skabe en mere neutral ramme for samtalen.

Andre eksempler på udviklingsprojekter i Innovationsmotoren

Alternativ rekruttering

Et fire ugers praktikforløb for ledige akademikere og ikke-velfærdssuddannede bachelorer i kommunens forsorgshjem med henblik på vikaariat eller fastansættelse.

Autisme og hvad så? – afklarende gruppeforløb til borgere med autisme

Et afklarende forløb for borgere med autisme. Disse borgere deler deres erfaringer og strategier om livet med autisme med hinanden via gruppemøder og e-læring, således de opnår den rette selvmestring.

"Jeg kan selv" – transportere mig

Projektet skal hjælpe egnede borgere, fx visse borgere med handicap, til at lære at kunne transportere sig selv med offentlig transport. Hertil inddrages frivillige på tværs af funktionsniveauer som transporttrænere og ledsagere i løsningen af problemet.

Samarbejde med virksomhederne

Aarhus Kommunes beskæftigelsesindsats bygger på virksomhedernes efterspørgsel. Viden om virksomhedernes rekrutteringsbehov er afgørende, når der skal sikres det rette match. Jobcenter Aarhus' virksomhedskonsulenter er derfor løbende i kontakt med mange virksomheder både i og uden for Aarhus.

Jobcenter Aarhus som attraktiv rekrutteringspartner for virksomhederne

Jobcenter Aarhus arbejder hele tiden for at være en attraktiv rekrutteringspartner samt at hjælpe virksomheder og ledige med at opnå det succesfulde match. Jobcentret arbejder både med opsøgende virksomhedskontakt, mens virksomhederne også altid kan kontakte jobcentrets Virksomhedsservice, hvis de har brug for hjælp med rekruttering af medarbejdere.

Udover et indgående kendskab til virksomhedernes rekrutteringsbehov, er viden om de lediges kompetencer og jobønsker også en forudsætning for et godt match.

Det sker bl.a. via jobcentrets syv kandidatbanker målrettet ledige med en videregående uddannelse og 13 emnebanker målrettet ledige med en faglært eller ufaglært baggrund. Optagelse i kandidat- og emnebanker er med til at målrette de lediges jobsøgning, blandt andet gennem sparring med job- og virksomhedskonsulenter, der har indblik i det område, den ledige søger job indenfor.

Hvis jobcentret umiddelbart ikke kan finde kvalificerede ledige, er opkvalificering af ledige designet til virksomhedens specifikke behov også en mulighed. Derudover er der dialog med virksomhederne om et bredere rekrutteringspotentiale ved hjælp af substitution. Endelig er der fokus på ansættelse af ledige indenfor andre faggrupper, der kan understøtte visse arbejdsopgaver, så allerede ansatte kan bruge mere tid på deres specialiserede kerneopgave.

Forbedret matchgrad i jobcentret

I 2022 har jobcentrets virksomhedsservice nået en matchgrad på jobordrer på næsten 65 pct. Det betyder konkret, at virksomhederne i 65 pct. af tilfældene har valgt en af jobcentrets henviste kandidater til jobbet frem for en kandidat, som ikke var tilknyttet jobcentret.

Fakta

Udbygget rekrutteringssamarbejde

Jobcenter Aarhus ser et potentiale i et endnu tættere rekrutteringssamarbejde med kommunale, regionale og statslige arbejdspladser. Her kan opkvalificering af ledige og dialog om substitution bidrage til en øget jobskabelse på mangelområder, særligt inden for velfærdsområdet.

Jobcenter Aarhus har fortsat fokus på en række strategiske samarbejder, fx med Erhverv Aarhus, Erhvervshus Midtjylland og kommuner i Øst- og Vestjylland.

I foråret 2022 blev der nedsat 'Ukraine Job Taskforce', der skal hjælpe fordrevne ukrainere i job, bl.a. via jobmesser og andre jobevents på aarhusianske virksomheder. I 2023 vil Jobcenter Aarhus fortsat afholde jobmesser, karrieredage og jobevents for forskellige målgrupper i samarbejde med byens erhvervsliv, kommuner og andre relevante aktører som fx de faglige organisationer

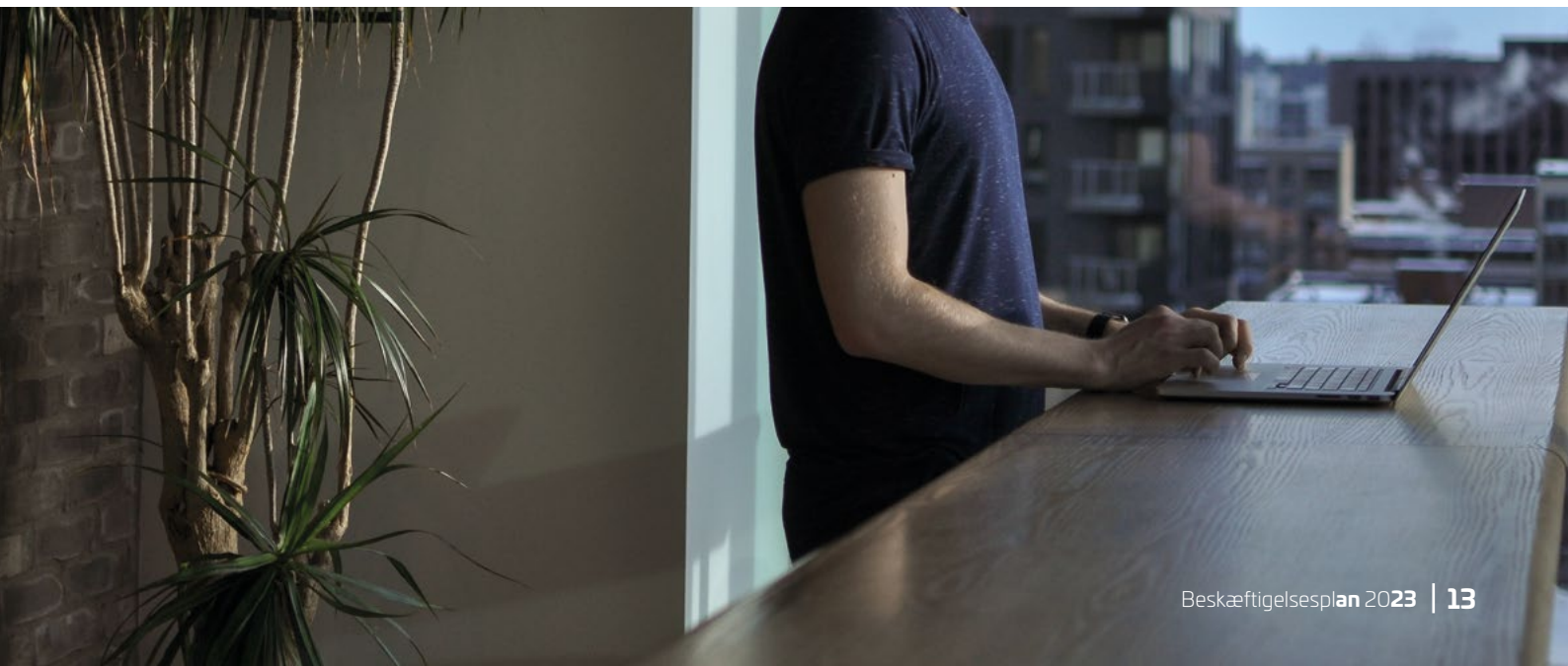
Citat

"Der er brug for en fundamental ny måde at indrette beskæftigelsesindsatsen på. Hvor den enkelte ledige er i fokus. Hvor dem, der kan og vil selv, får en langt større grad af frihed til at indrette den indsats, som de mener vil bringe dem tættere på et arbejde.

Derudover skal Aarhus Kommune i højere grad være med til at sikre, at virksomhederne får den arbejdskraft, de har brug for. Vi skal møde virksomhederne i øjenhøjde og tage udgangspunkt i deres konkrete situation.

I 2023 kommer der formentlig til at ske forandringer på arbejdsmarkedet og bekymringen er, at der kommer flere ledige. Her er det vigtigt, at Aarhus Kommune er på forkant med situationen, så vi hurtigt og sikkert får ledt de ledige hen mod fremtidens jobmuligheder."

- citat fra Gert Bjerregaard (Venstre), medlem af Social- og Beskæftigelsesudvalget

Opkvalificering af ledige rettet mod mangelområder

De strukturelle udfordringer med mangel på arbejdskraft inden for flaskehalsområder, står højt på beskæftigelsesdagsordenen i 2023. Jobcentret skal hjælpe ledige, så de tilegner sig de kompetencer, der efterspørges af virksomheder og offentlige institutioner.

Rekruttering og opkvalificering målrettet velfærdsområdet

Der er i stigende grad mangel på arbejdskraft inden for velfærdsområderne. Det gælder især sygeplejersker, SOSU-hjælpere/-assistenter, pædagoger og faguddannet arbejdskraft til det specialiserede socialområde.

For at imødekomme manglen, er der allerede iværksat en række initiativer. Fx er der oprettet en særlig kandidatbank målrettet offentlige arbejdspladser indenfor sundhed, pædagogik, undervisning og administration.

Derudover er der fokus på opkvalificering af ledige til SOSU-området gennem voksenlærlingeordningen. Endelig giver jobrotationsordningen mulighed for, at allerede ansatte pædagogmedhjælpere kan tage en merituddannelse til pædagog samtidig med, at ledige er i jobrotationsvikariat for pædagogmedhjælperne.

Styrket rekrutterings- og opkvalificeringsindsats

I 2023 styrkes rekrutterings- og opkvalificeringsindsatsen generelt til velfærdsområderne, bl.a. med følgende tiltag:

- Opkvalificering af nyuddannede pædagoger eller lign. for at imødekomme manglen på specialiseret arbejdskraft på socialområdet. Det kan fx være opkvalificering i forhold til håndtering af borgere med forskellige handicap.
- Fastholdelse af ledige, som allerede har en uddannelse indenfor velfærdsområderne gennem øget fokus på opkvalificering.
- Øge rekrutteringsgrundlaget gennem brancheskifte af ledige med længere videregående uddannelser, som opkvalificeres med viden og kompetencer inden for mangelområder.
- Peer uddannelse for ledige med fx psykisk sårbarhed.

Det grønne område

Kompetencer inden for bæredygtighed, grøn omstilling og cirkulær økonomi efterspørgeres i stigende grad af virksomheder.

Evnen til at definere, implementere og dokumentere en bæredygtig plan for forretningsudvikling har i et større omfang betydning for virksomheders omkostninger, overholdelse af lovmæssige krav, og for deres afsætningsmuligheder hos kunden, som skeler til et produkts bæredygtighed.

Jobcenter Aarhus vil derfor udvide antallet af særligt tilrettelagte opkvalificeringsforløb for jobparate ledige inden for det grønne område.

Det sker bl.a. med en ny investeringsmodel i samarbejde med Teknik og Miljø, hvor ledige akademikere opkvalificeres til det grønne område.

Det Grønne Akademi

Flere og flere virksomheder efterspørger kompetencer og ressourcer til en bæredygtig omstilling af deres virksomhed. "Det Grønne Akademi" er et caseforløb på Erhvervsakademi Aarhus, der opkvalificerer og matcher ledige med virksomheder, der ønsker hjælp til grøn omstilling.

"Vi uddanner forandringsagenter, der sætter fart på arbejdet med bæredygtig forretningsudvikling, cirkulær økonomi og grøn omstilling i virksomhederne" – citat Det Grønne Akademi.

Deltagerne modtager undervisning i forskellige teoretiske og praktiske tilgange til bæredygtig forretningsudvikling, fx bæredygtig forretningsudvikling og beregning af CO₂. Herefter bliver deltagerne i teams af 2-3 deltagere matchet med en virksomhed, der har budt ind med en konkret problemstilling, som de ønsker idéer til løsninger på.

Beskæftigelseseffekterne er gode, idet 63 pct. af deltagerne i 2021 var selvforsørgende seks måneder efter at have deltaget i forløbet.

Digitaliseringskompetencer

Virksomhederne efterspørger også forskellige kompetencer inden for det digitale område. Det gælder videnstunge områder, som håndtering af lovgivning, sikkerhed og programmering. Derudover efterspørges basale digitale kundskaber, fx kompetencer til at betjene digitale enheder ved samlebånd, samt kommunikative og relationelle kompetencer til fx online salg og marketing.

Jobcenter Aarhus vil fortsat anvende en række korte og særligt tilrettelagte opkvalificeringsforløb, der er målrettet efterspørgslen – eksempelvis inden for GDPR, programmering, online salg og sikkerhed. Derudover fastholdes fokus på de strategiske samarbejder på området, fx med Microsoft, ATEA og Google Danmark omkring certificeringer. Ligeledes samarbejdes der med Aarhus Universitet om opkvalificeringsforløbet Digital Innovation målrettet ledige akademikere.

Brancheskifte til mangelområder i den private sektor

I den private sektor er der mangel på arbejdskraft på tværs af brancher.

Jobcenter Aarhus har fokus på at yde service til virksomheder både på den korte og den lange bane. Det kan være korte opkvalificeringskurser målrettet specifikke kompetencer, som fx lastbilkørekort eller truckcertifikat. Det kan også være ordinær uddannelse, voksenlærlingeordningen eller puljen til uddannelsesløft, som anvendes til at opkvalificere ufaglærte eller til at påbegynde et brancheskifte mod en ny karriere som fx elektriker, tømrer eller salgskonsulent.

Fakta

Virksomhedernes efterspørgsel

Antallet af jobopslag viser, at mange virksomheder efterspørger arbejdskraft inden for transport samt hotel- og restaurationsbranchen. Der efterspørges også faglært arbejdskraft i industrien samt bygge- og anlægsbranchen.

Citat

"Vi skal etablere et godt og tæt samarbejde imellem arbejdsgiver, arbeidstager og kommunen, så alle der kan arbejde, kommer i arbejde. Det vil være godt for alle parter – socialt, økonomisk og menneskeligt. Derfor er der brug for nye tiltag og fælles indsats."

– citat fra Hüseyin Arac (Socialdemokratiet), næstformand for Social- og Beskæftigelsesudvalget

Alle unge i job eller uddannelse

I en tid, hvor virksomhederne har stor efterspørgsel på arbejdskraft, udgør unge en vigtig ressource for arbejdsmarkedet. Job og uddannelse er med til at give de unge meningsfulde fællesskaber og en god start på voksenlivet. Nogle unge har dog brug for hjælp til at komme i job eller uddannelse – særligt psykisk sårbare, hjemløse, tidligere kriminelle og andre udsatte unge.

Flere unge skal få øjnene op for en erhvervsuddannelse

Arbejdsmarkedet mangler faglært arbejdskraft og udfordringen bliver endnu større i fremtiden. For få unge vælger en erhvervsuddannelse.

Forskning peger på, at eleverne allerede i 8. klasse har valgt, om de vil fortsætte på en gymnasial uddannelse eller en erhvervsuddannelse. Derfor vil Sociale Forhold og Beskæftigelse – i tæt samarbejde med Børn og Unge etablere en ny digital vejledningsfacilitet, som alle elever i Aarhus Kommune skal besøge i 7. klasse, og som yngre klasser også vil kunne bruge.

Herved får eleverne tidligt indblik i, hvad en erhvervsuddannelse er, og hvilke muligheder den giver.

Unge valg af erhvervsuddannelse

I 2022 var det 13,2 pct. af de unge i Aarhus Kommune, der afsluttede 9./10. kl., som valgte en erhvervsuddannelse - målsætningen er, at 18,8 pct. af en ungdomsårgang skal vælge en erhvervsuddannelse efter grundskolen i 2025 og 22,5 pct. i 2030.

"Omkring 75.000 unge mellem 15 og 29 år står uden for arbejdsmarkedet og uddannelsessystemet. Det er alt for mange. I en tid med massive rekrutteringsudfordringer på tværs af brancher og sektorer udgør de unge en vigtig ressource.

Derfor er det afgørende, at vores beskæftigelsesindsatser har et særligt fokus på at hjælpe vores unge godt på vej enten i job eller i gang med en uddannelse. Til gavn for den enkelte unges trivsel og oplevelse af et meningsfuldt liv og virksomhedernes behov for arbejdskraft."

– citat fra Mahad Yussuf (Radikale Venstre), medlem af Social- og Beskæftigelsesudvalget

Citat

"Det er ingen hemmelighed, at vi skal have flere unge til at vælge en erhvervsuddannelse. Det er derfor vores ansvar at præsentere de unge for den verden af spændende muligheder, man har som faglært. Det skal vi gøre på mange forskellige måder og gerne før 8. klasse, hvor de fleste unge har truffet deres valg om ungdomsuddannelse.

Den nye, digitale vejledningsfacilitet for 7. årgang er derfor et godt redskab til at vise de yngre elever, at en erhvervsuddannelse i lige så høj grad som den gymnasiale kan være vejen til drømmejobbet."

– citat fra Mette Skautrup (Det Konservative Folkeparti), medlem af Social- og Beskæftigelsesudvalget

Der arbejdes målrettet med at få unge med en sag i jobcentret, dvs. fra 18 år, i gang med en erhvervsuddannelse. Det sker gennem introduktion til uddannelseslandskabet, målrettet vejledning, uddannelsesværksted, besøg på erhvervsuddannelser og mentorfunktion. Desuden indgår et skærpet fokus på erhvervsuddannelser i samarbejdet med syv eksterne udbydere af vejledning og opkvalificering for uddannelses- og aktivitetsparate unge.

For at afhjælpe erhvervslivets mangel på faglært arbejdskraft, er der også brug for, at flere 'unge voksne' vælger en erhvervsuddannelse.

Derfor er der i 2022 ansat fire EUD-ambassadører, som skal arbejde for at få flere unge over 25 år til at vælge en erhvervsuddannelse. EUD-ambassadørerne står for et nyt uddannelsesværksted, som giver unge og ansatte i kommunen den nyeste viden om mulighederne på byens erhvervsskoler. EUD-ambassadørerne skal også sikre særlige brobygningslignende forløb, hvor de unge præsenteres for konkrete karrieremuligheder som faglært samt koordinere 'Studerende for en dag', hvor unge kan deltage i undervisning på en erhvervsuddannelse efter eget valg for at få et bedre indblik i uddannelsen.

Beskæftigelse som vejen til uddannelse

For nogle unge kan beskæftigelse være vejen til uddannelse. Via et job, kan den unge få øjnene op for, hvilken fremtidig karrierevej, der kan være den rigtige. Derfor arbejder Aarhus Kommune målrettet med at hjælpe unge i ordinært job, følge op på, om det kan føre til uddannelse og hjælpe med at søge ind på den relevante uddannelse. Konkret har Aarhus Kommune igangsat en indsats, hvor et team af medarbejdere hjælper unge "job- og uddannelsesparate" hurtigere i ordinær beskæftigelse.

Her er der også fokus på, at beskæftigelse kan hjælpe med at afklare den unge til fremtidig uddannelse – og gerne en erhvervsuddannelse – samt give den unge arbejdsmarkedskompetencer, som ofte er afgørende for at kunne gennemføre en erhvervsuddannelse. Derfor understøttes den unge i fastholdelse af det ordinære job samt modtager vejledning om påbegyndelse på en uddannelse.

Flere private fritidsjob til unge

Aarhus Kommune har et mål om årligt at etablere 250 private og 1.000 kommunale fritidsjob til udsatte unge. Forskning viser, at fritidsjob er en stærk medvirkende faktor for, at unge får en uddannelse og kommer i beskæftigelse. Især unge fra udsatte familier profiterer af et fritidsjob.

Derfor iværksætter Aarhus Kommune en ny håndholdt indsats, der skal støtte unge 15-17-årige i at få og fastholde et fritidsjob. Indsatsen etableres i et tæt samarbejde mellem kommunens ungecenter og private og kommunale virksomheder. Forventningen er at flere unge vil få nye færdigheder og opleve at være en del af et arbejdsfællesskab.

Unge på kanten skal have tilknytning til arbejdsmarkedet

For at hjælpe unge på kanten ind på arbejdsmarkedet fortsætter Aarhus Kommune en række af de indsatser, der har vist gode resultater. Det gælder samarbejdet med Salling Group og GLAD om fleksuddannelsen for unge med handicap, og arbejdet med at skabe fleksjob og småjobs til unge aktivitetsparate bl.a. ved hjælp af jobpædagoger.

Derudover arbejdes der videre med særlige investeringer og udviklingsprojekter, der kan hjælpe flere af de udsatte unge på rette vej.

Nyt samarbejde mellem Aarhus Kommune, Comeback og A. Enggaard

Aarhus Kommune har påbegyndt et nyt samarbejde med Comeback, som er en virksomhed med speciale i at hjælpe marginaliserede unge mænd, og entreprenørfirmaet A. Enggaard om at få unge fra udsatte boligområder i arbejde på A. Enggaard byggepladser.

Citat

"Vores motivation for at indgå i samarbejdet er en bevidst rekrutteringsstrategi, hvor vi skaber muligheden for, at de unge, som arbejder og udviser stabilitet under forløbet, får en afsluttende dialog med A. Enggaard om efterfølgende uddannelse eller ansættelse"

– citat Henning Winther fra A. Enggaard.

De unge starter i et introforløb på Comebacks træværksted for at få de fornødne kompetencer. Herefter kommer de unge i arbejde på byggepladserne under en erfaren sjakformand fra Comeback med håndværksmæssig og pædagogisk baggrund. Undervejs får de unge mulighed for at tjene overenskomstmæssig timeløn. Målet er, at deltagerne får nye vaner, kompetencer og en struktureret hverdag med job fremfor kriminalitet og udsathed.

Housing First og Job First indsats for udsatte unge Aarhus Kommune er lykkedes med at nedbringe hjemløsetallet blandt unge, jf. seneste hjemløsetælling, som viser at antallet er faldet fra 750 til 507, svarende til 32,4 pct.

For at hjælpe gruppen af unge med psykiske udfordringer, misbrug og boligproblemer har Aarhus Kommune igangsat et nyt socialt investeringsprojekt ved navn 'Hjem, Job, Helhed'.

Projektet arbejder ud fra en kombination af Housing First og Job First principper. Den unge får en tidlig og intensiv indsats målrettet både hjemløshed og beskæftigelse. Inden for de første tre måneder får den unge tilbudt egen bolig med støtte og skal samtidig i gang på en arbejdsplads.

Ud af de 24 unge, som indtil videre har været med i projektet, har ingen af de unge været tilbage på gaden eller forsorgshjem, mens flere er (på vej) i uddannelse eller har haft ordinær beskæftigelse.

Case

Simon skifter forsorgshjem og misbrug ud med lejlighed og uddannelse

Simon på 27 år havde som følge af massivt hashmisbrug og uoverskuelig gæld boet på forsorgshjem i syv måneder. Med hjælp fra sin socialrådgiver fra Projekt Hjem, Job, Helhed, lykkedes det ham at flytte i egen lejlighed efter kun et par uger.

"Lige så snart jeg havde været der i en uge, havde vi allerede skabt et overblik. Jeg havde allerede fået tilbudt en bolig, som jeg havde sagt ja til. Det gav mig også bare en hel anden motivation, når vi snakker om de her ting, og finder ud af, hvad jeg egentlig selv vil" – Simon

Simon og socialrådgiveren får hurtigt en aftale med et marketingsfirma om lønnede timer via det sociale frikort. Simons misbrug gør dog, at han ikke kan fastholde jobbet, og Simon indser de udfordringer, som hashmisbruget har skabt for ham. Det lykkedes senere at skaffe et job – igen via det sociale frikort – på et hotel i Aarhus.

Herefter bliver Simon helt fri af hash og får med støtte fra rådgiveren lavet en uddannelsesansøgning. Pga. sit studieønske, og for at fastholde tilknytning til arbejdsmarkedet, får Simon bevilget et kørekort, som han er i gang med at tage.

Simon er blevet optaget på en videregående uddannelse i Aarhus med start februar 2023. Indtil studiestart mødes han ugentligt med rådgiveren og sender ansøgninger til relevante virksomheder. Han har fået styr på sin økonomi og afdrager nu på sin lille resterende gæld. Simon har igen fået gode relationer til venner og familie og ser meget positivt på fremtiden.

"Jeg føler, at der var meget mere fokus på mig, hvad der er bedst for mig og ikke bare, hvad der var hurtigst eller nemmest. Det gjorde en rigtig stor forskel, at det blev så meget mere personligt" – Simon

Bedre overgang fra indlæggelse til beskæftigelse for unge med psykisk sygdom

Nogle unge med psykisk sygdom kan efter at være udskrevet fra sygehuset have brug for en overgangs-fase, hvor de tilbydes et trygt miljø, hvor de kan vænne sig til en ny virkelighed. Derfor har Aarhus Kommune i samarbejde med Lind Foundation udviklet 'Projekt Space' i den tidligere journalisthøjskole, som er ved at blive omdannet til 'Kulturhus Bunkerens'.

Her skal der skabes et rum, hvor de unge kan deltage i forskellige aktiviteter, og hvor de i et passende tempo kan øve sig på at møde en mere almindelig hverdag med netværk, fritidsaktiviteter, arbejde og uddannelse. Når den unge er klar, vil det være muligt at komme i et praktikforløb i en virksomhed i nærområdet. Målet med projektet er at give den unge bedre fysisk og mental trivsel samt ressourcerne til at kunne mestre deres eget liv og komme tilbage i job eller uddannelse.

Flere ledige dimittender i job

Hvert år dimitterer mange unge fra byens uddannelsesinstitutioner, enten med en kort, mellemlang eller lang videregående uddannelse i rygsækken. De fleste dimittender klarer selv skiftet fra uddannelse til arbejdsmarked, mens andre har behov for hjælp til at få et fodfæste på arbejdsmarkedet. Jobcenter Aarhus har derfor fortsat fokus på det strategiske samarbejde med virksomheder, a-kasser, private aktører og uddannelsesinstitutioner i Aarhus, som skal hjælpe dimittenders overgang til arbejdsmarkedet.

Prædimittend-indsats

Jobcenter Aarhus samarbejder med Aarhus Universitet om en prædimittend indsats, der skal lette vejen fra uddannelse til arbejdsmarked. Det sker konkret ved en indsats, som består af et 10 ugers digitalt karrierevejledningsforløb med fokus på kompetenceafklaring, et bredt jobperspektiv, hjælp til udarbejdelse af ansøgning og CV samt træning af jobsamtalen. Derudover er der løbende fokus på at styrke den datadrevne viden, som afsæt for gode løsninger i overgangen mellem studie og arbejdsmarkedet.

Adgang til virtuelt jobunivers og tidlig screening af ledige dimittender

For at afkorte ledigheden mest muligt, tilbydes alle ledige dimittender allerede fra første ledighedsdag adgang til et virtuelt jobunivers for at sikre at hjælpen er til stede, når den ønskes.

Et hurtigt fodfæste på arbejdsmarkedet forudsætter fra start af faglig såvel som geografisk mobilitet, og at fokus er rettet mod de aktuelle jobåbninger. Det er derfor helt afgørende, at der screenes for kompetencer inden for en række områder med særligt gode beskæftigelsesmuligheder, herunder også de borgernære velfærdsområder. Derudover screenes alle jobsøgende for risiko for langtidsledighed og selvoplevet handicap. Alt sammen, så der kan tilrettelægges en relevant beskæftigelsesindsats for den enkelte ledige.

Virksomhedsvendt beskæftigelsesindsats

Beskæftigelsesindsatsen for den enkelte ledige skal hjælpe med at få tilknytning til virksomhederne og styrke den enkeltes professionelle netværk. Det sker fx via deltagelse i Mentornetværk eller andre virksomhedsvendte tilbud som virksomhedspraktik, løntilskud eller et graduateforløb.

De virksomhedsvendte indsatser kan også indeholde opkvalificeringsforløb, hvor kandidater i et tværfagligt samarbejde løser cases for virksomheder. Disse forløb er bl.a. en del af den regionale positivliste og har en særdeles god beskæftigelseseffekt.

A photograph of the Aarhus University logo, which consists of the words 'AARHUS UNIVERSITET' in large, white, 3D block letters mounted on a red brick wall. The letters are slightly shadowed, giving them a three-dimensional appearance.

AARHUS UNIVERSITET

Munira fik gang i karrieren med mentorstøtte

Munira blev uddannet civilingeniør i 2021. Hun gjorde mange ting rigtig. Jobportaler blev gennemgået dagligt. Der blev sendt flere ansøgninger afsted om ugen. Alligevel lykkedes det ikke. Hun blev ikke indkaldt til jobsamtaler, og det blev en til længerevarende ledighedsperiode.

Jobcenter Aarhus har et samarbejde med Erhverv Aarhus om at matche højtuddannede ledige med erhvervslivet. Der etableres mentorforløb af tre måneders varighed, hvor den ledige (mentee) kan få støtte og sparring fra mentorer, der er erfarne erhvervsfolk, og som frivilligt ønsker at hjælpe en ledig tættere på arbejdsmarkedet. Mentee og mentor aftaler selv rammerne for forløbet.

Munira gik forløbet i møde med højt engagement, overholdt aftaler og var villig til at ændre strategi i forhold til sin jobsøgning. Mentor forpligtede sig til at være tilgængelig, give feedback på materiale og stille ugentlige opgaver. Det førte til en intensiveret jobsøgningsindsats. LinkedIn profilen blev professionaliseret. Munira begyndte at bruge sit netværk i jobsøgningen, og hun inviterede sig selv på kaffemøder hos personer i interessante erhverv.

Resultatet var øget selvtillid og mere selvstændighed. Det blev til 40 kaffemøder i perioden og mange flere forbindelser på LinkedIn. Der blev sendt endnu flere ansøgninger, og i dag er Munira blevet ansat som softwareingeniør i en international virksomhed.

Intensiv indsats for dimittender i risiko for langtidsledighed

Jobcenter Aarhus har et særligt fokus på langtidsledige, og arbejder målrettet for dels at forebygge langtidsledighed og sikre en tidlig håndholdt indsats til denne gruppe.

Jobcentret har bl.a. haft succes med indsatser målrettet langtidsledige dimittender. For at sikre den positive udvikling, iværksættes en tidlig håndholdt jobformidlingsindsats for dimittender i risiko for langtidsledighed. Tiltaget finansieres gennem en ny investeringsmodel, og består af et intensiveret kontaktføreløb med hyppigere samtaler, hvor den ledige tilknyttes en personlig jobformidler, der understøtter den ledige i en hurtigere indtræden på arbejdsmarkedet. Ofte med en virksomhedsvendt indsats, fx virksomhedspraktik, som første trædesten.

Specialiseret indsats for internationale dimittender

Internationale dimittender har generelt sværere ved at komme ind på arbejdsmarkedet.

Deres søgeledighed er længere end gennemsnittet for andre dimittender. Jobcenter Aarhus har udviklet en specialiseret beskæftigelsesindsats for internationale dimittender i form af et særegent spor for kontaktføreløbet og særligt tilrettelagte opkvalificeringsforløb, som udbydes i samarbejde med private aktører.

Derudover afholdes der løbende jobevents målrettet internationale studerende fx jobmessen International Company Day, som finder sted hvert år i november, og som arrangeres i samarbejde med bl. a. Aarhus Universitet, Erhvervsakademiet, VIA University College og HK.

Fald i langtidsledighed

Antallet af langtidsledige medlemmer af de fire akademiske a-kasser er i perioden juli 2021 – juli 2022, reduceret med 58 pct. fra 923 til 386 fuldtidspersoner.

Beskæftigelse og integration går hånd i hånd

Aarhus Kommune vil have flere i job og uddannelse, også borgere med ikke-vestlig baggrund og borgere i de udsatte boligområder. Udviklingen viser, at det går den rigtige vej. Andelen af flygtninge og familiesammenførte til flygtninge i beskæftigelse er stigende i Aarhus.

Der er imidlertid fortsat for mange borgere med ikke-vestlig baggrund, der står udenfor arbejdsmarkedet, eller som ikke er i gang med en uddannelse. Særligt kvinder med ikke-vestlig baggrund.

Aarhus-model for nytteindsats

Aarhus-modellen for nytteindsats er kommet godt fra start med det resultat, at flere indenfor målgruppen er blevet selvforsørgende.

Pr. 28. november 2022 er eller har i alt 2.173 borgere været omfattet af nytteindsatsen i løbet af 2022, heraf 935 ukrainere. Pr. samme dato er 1.409 borgere omfattet af indsatsen, heraf 609 ukrainere. I alt 405 borgere er indtil videre kommet i selvforsørgelse (afgang fra systemet), mens 49 har fået et fleksjob og 132 har opnået timekravet i jobpakkeforløbet, dvs. haft syv uger eller mere med det påkrævede timetal på 25 (aktivitetsparate) eller 37 timer (jobparate) forud for eller i forbindelse med overgangen til job.

Det er et meget positivt resultat, som bl.a. skyldes den ekstraordinære indsats i forbindelse med Aarhus-modellen for nytteindsats.

Fakta

Flere ikke-vestlige borgere er kommet i job eller uddannelse

I den seneste årsopgørelse - juli 2021 til juni 2022 - er 69,7 pct. af befolkningen i Aarhus med ikke-vestlig baggrund i den erhvervsaktive alder i job eller uddannelse. Det er en forbedring på 2,6 pct. siden 2020 og højere end målsætningen for året.

Der er dog fortsat et potentiale bl.a. i forhold til job på de store velfærdsområder og IGU-forløb – både i privat og offentligt regi. I 2023 vil der fortsat blive arbejdet målrettet for at nå måltallet.

Indsatsen har fokus på, at de ledige som kan, skal hjælpes direkte i ordinær uddannelse eller beskæftigelse. De ledige, der ikke kan endnu, skal i jobpakkeforløb sammensat af eksisterende beskæftigelsesindsatser for at styrke deres tilknytning til arbejdsmarkedet. Helt konkret skal flere hænder bidrage og gøre nytte på det aarhusianske arbejdsmarked.

Med Aarhus-modellen for nytteindsats bliver borgere i målgruppen omfattet af et fast ugentligt timekrav i forhold til aktivering. Som en del af indsatsen arbejdes der for et boost af IGU-pladser³ samt etablering af småjobs både på kommunale og private arbejdspladser. Der er et særligt fokus på at finde timer i de områder, hvor borgerne bor samt på de velfærdsområder med mangel på arbejdskraft. Endelig skal indsatsen styrke borgere i målgruppens danskundskaber, bl.a. ved et særligt brancherettet forløb på kommunens sprogskole for borgere, som ikke har mere danskuddannelsesret, men fortsat har brug for at styrke deres dansksproglige kompetencer.

Flere ikke-vestlige kvinder i arbejde

Arbejdsmarkedstilknytningen hos kvinder fra ikke-vestlige lande er markant lavere end hos etniske danske kvinder. Aarhus arbejder på at sikre, at flere ikke-vestlige kvinder får en større tilknytning til arbejdsmarkedet. I forlængelse af Aarhus-modellen for nytteindsats er der også behov for at hjælpe de ikke-vestlige kvinder, som ikke er omfattet af nytteindsatsen.

Der iværksættes derfor i 2023 en ny investeringsmodel, der skal hjælpe flere ikke-vestlige kvinder hurtigere i ordinær beskæftigelse og dermed afkorte deres tid på kontanthjælp.

Det skal bl.a. ske ved hjælp af intensiv jobformidlingsstøtte med fokus på kvindernes udvikling af faglige, sociale, sproglige og kulturelle kompetencer, så de kan opnå og fastholde et ordinært job. Forskning peger på, at en virksomhedsrettet indsats får denne målgruppe hurtigere i arbejde, samt at indsatsen er særlig effektiv i højkonjunkturer, som vi aktuelt befinder os i.

Fakta

Aarhus-model for nytteindsats

Nytteindsatsen omfatter borgere der modtager selvforsørgelses- og hjemsendelsesydelse, overgangsydelse samt modtagere af uddannelses- og kontanthjælp, afgrænset af, at de har modtaget uddannelses- og kontanthjælp i tre ud af de seneste fire år og ikke har bestået minimum Prøve i Dansk 2 eller gennemført 6. klasse.

Målgruppen omfatter således særligt flygtninge og indvandrere som har været i Danmark i under 10 år samt langtidsledige kontanthjælpsmodtagere med dårlige danskundskaber.

En stor del af målgruppen vil således være flygtninge og indvandrere. Den store tilstrømning af ukrainske flygtninge i 2022 har medført en massiv stigning i målgruppen for nytteindsatsen.

Målet for nytteindsatsen er, at 500 borgere i målgruppen over de næste to år (opstart forår 2022) skal overgå til job, uddannelse/selvforsørgelse, IGU, fleksjob eller opfylde aktiveringskravet i jobpakkeforløb på hhv. 25 eller 37 timer⁴

³ IGU = Integrationsgrunduddannelsen.

⁴ Borgerne tæller med, når de har opnået aktiveringskravet på hhv. 25 timer (for aktivitetsparate) eller 37 timer (for jobparate) i syv ud af de sidste 13 uger.

Beskæftigelsesindsatser i udsatte boligområder

Arbejdsmarkedstilknytningen er markant lavere i de udsatte boligområder. Der har hidtil været boligsociale helhedsplaner i en række udsatte boligområder på tværs af Aarhus.

Kendetegnende for dem alle – inklusiv dem der aktuelt udløber – er, at det lokale serviceniveau, herunder på beskæftigelsesområdet og andre fremskudte kommunale indsatser, fx sundhedsindsatser, reduceres som følge af en folketingsbeslutning om færre midler til boligsociale indsatser.

Aarhus Kommune har sammen med boligforeningerne derfor igangsat et arbejde med at afdække hvilke lokale indsatser, der skal iværksættes i områderne, når helhedsplanerne stopper, så den positive udvikling i disse områder fastholdes.

Et eksempel på et tæt samarbejde mellem Aarhus Kommune og boligforeningerne er udmøntning af en investeringsmodel i Frydenlund og Herredsvang. Med budgetforliget 2022 blev der bl.a. afsat 1,5 mio. kr. årligt til opsøgende beskæftigelsesindsats i udsatte boligområder. Investeringsmodellen udmøntes som en øvebane med fokus på en fremrykket uddannelses- og beskæftigelsesindsats i Frydenlund og Herredsvang uden en boligsocial helhedsplan.

Med budgetforliget 2023 er der desuden afsat midler til fremskudte uddannelses- og beskæftigelsesindsatser med særligt fokus på unge i udsatte boligområder. Indsatsen vil bygge på lokal tilstedeværelse - tæt på borgerne - og i samarbejde med relevante lokale aktører.

I forlængelse af ovenstående vil der i 2023 også fortsat være fokus på helhedsorienterede indsatser, bl.a. ud fra de positive erfaringer fra projekt Opgang til Opgang.

Særlige modtagelses- og jobindsatser målrettet fordrevne ukrainere

Der blev i marts 2022 nedsat en særlig 'Ukraine Job Taskforce' forankret i Jobcenter Aarhus Virksomhedsservice. Formålet er at kompetenceafklare og rådgive fordrevne ukrainere om jobsøgning samt matche dem til aarhusianske arbejdspladser, så snart der foreligger en opholds- og arbejdstilladelse.

Ukraine Job Taskforce er løbende i dialog med virksomhederne om deres behov for arbejdskraft, og hvordan jobfunktionerne kan justeres, så de passer til de kompetencer, ukrainerne har. Fokus ligger på de virksomheder, der primært kan tilbyde ufaglærte jobmuligheder. Der er desuden etableret et samarbejde med Sundhed og Omsorg, hvor Ukraine Job Task Force har hjulpet med rekruttering af 20 ukrainske kandidater ind på SOSU-området.

I november 2022 var 42 pct. af de jobparate ukrainere i Aarhus Kommune i beskæftigelse, bl.a. som følge af nytteindsatsen. Forventningen er, at andelen fortsat vil bevæge sig opad, dog uden store spring pga. barrierer i form af bl.a. manglende sprogkundskaber og ikke mindst de menneskelige reaktioner som konsekvens af flugten.

Antallet af nyankomne ukrainere er faldende. Derfor løses opgaven fremadrettet i den almindelige modtagerpraksis for udlændinge i Aarhus. Der vil dog fortsat også ind i 2023 være fokus på match mellem kompetencer hos fordrevne ukrainere og behov hos lokale virksomheder.

Ukrainere i Aarhus Kommune

Med regeringens vedtagelse af særloven om midlertidig opholdstilladelse til personer, der er fordrevet fra Ukraine, er der primo januar 2023 blevet visiteret 1.740 til Aarhus Kommune. 88 pct. af de visiterede voksne er vurderet jobparate.

Ukraine Job Taskforce hjælper transportvirksomhed med akut rekrutteringsbehov

En lille transportvirksomhed får et behov for en hurtig rekruttering af flere medarbejdere til servicering af deres største kunde. Efter den første kontakt med virksomheden går Ukraine Job Task Force straks i gang med at søge efter kandidater.

Jobbet går ud på at køre varebil ud til butikker og aflæsse varer. Derfor er et kørekort en betingelse for at komme i betragtning til jobbet. Derimod er arbejdsopgaverne i jobbet tilrettelagt efter en fast rute og stiller derfor ikke store krav til koordinering og sprogkunderskaber.

"Jeg anser det som min menneskelige forpligtelse at hjælpe mennesker i nød og er blevet utrolig glædelig overrasket over den velvilje, taknemmelighed og pligtbefyldenhed, som alle vores nye medarbejdere fra Ukraine er i besiddelse af, uden undtagelse" – citat fra transportvirksomheden.

I samarbejde med virksomheden blev der af tre omgange afholdt jobsamtaler på Jobcenter Aarhus, hvor 10 ukrainere blev ansat i ordinært arbejde i samme team.

Kandidaterne fik bevilget et varebilchaufførbevis af jobcentret. Virksomheden havde fra start af fokus på trivsel og medarbejderfastholdelse og har gjort meget for at ryste teamet sammen.

Det er, som arbejdsgiveren formulerer det, **"vigtigt, at ukrainerne får et netværk i hinanden og kan hjælpe hinanden både som kolleger og socialt i deres første tid her i Danmark."**

Alle der kan og vil skal være en del af et arbejdsfællesskab

For langt de fleste borgere er job og uddannelse med til at skabe et meningsfuldt fundament for det gode liv. Det gælder også sårbare borgere, der kan være udfordret af et handicap, fysisk eller psykisk sygdom, hjemløshed, misbrug eller andre sociale udfordringer. Alligevel vil langt de fleste gerne bidrage til fællesskabet. Aarhus skal derfor fortsat være en by, hvor alle der kan og vil, skal kunne indgå som en del af et arbejdsfællesskab.

Flere borgere med handicap i beskæftigelse

Fra dagtilbud til beskæftigelse

Aarhus Kommune har et mål om, at flere borgere med et handicap i sociale tilbud skal have en tilknytning til arbejdsmarkedet. Der er et stort – både menneskeligt og økonomisk – potentiale i at hjælpe borgere med handicap til at få og fastholde et arbejde. Flere borgere med handicap skal derfor tilbydes job på særlige vilkår, så der i højere grad kan flyttes borgere fra beskyttet beskæftigelse til fleks- og skånejob.

I driftsområdet Voksne, Job og Handicap styrkes fokus på beskæftigelse, bl.a. ved, at der igangsættes en indsats 'Fra dagtilbud til beskæftigelse'. Indsatsen har fokus på at bringe borgere, der i dag er i beskyttet beskæftigelse på et kommunalt tilbud, over i et job på særlige vilkår i en virksomhed. Det vil både være til gavn for den enkelte, og vil samtidig skabe den nødvendige plads til nye og komplekse borgere på vores øvrige dagtilbud.

Indsatsen iværksættes i et tæt samarbejde med en virksomhed, og der tages højde for det rigtige match i forhold til borgerens ønsker, kompetencer og erfaringer. Til indsatsen tilknyttes pædagogisk personale, som kan støtte og hjælpe borgeren til at mestre jobbet på virksomheden, og som løbende er i dialog med virksomheden. Der er stor opmærksomhed på, hvilke problemstillinger borgeren har med hensyn til kognitivt niveau og sociale færdigheder. Tilstedeværelsen af en jobpædagog på virksomheden skal generelt styrke overgangen fra beskyttet beskæftigelse til jobbet på særlige vilkår og ikke mindst fastholde den enkelte i jobbet.

I Job med Handicap – støtte til jobparate ledige

I Job med Handicap er en håndholdt indsats til jobparate ledige, som har en funktionsnedsættelse af psykisk, fysisk, sensorisk eller kognitiv karakter. Med udgangspunkt i den enkeltes ressourcer og jobmål planlægges en virksomhedsrettet beskæftigelsesindsats.

Indsatsen giver assistance til at etablere kontakt med relevante virksomheder med henblik på ordinært arbejde, eventuelt med brug af virksomhedspraktik og løntilskud som en vej til ordinært arbejde.

Indsatsen giver også hjælp til at udarbejde ansøgninger og vejledning i, hvordan man kan sætte ord på sine udfordringer over for en arbejdsgiver. Godt halvdelen af de ledige, der får indsatsen, bliver selvforsørgende enten gennem beskæftigelse eller ved at starte på en uddannelse.

Citat

”For langt de fleste mennesker er job eller uddannelse vejen til et godt og meningsfyldt liv. Det gælder også de mere sårbare borgere, der fx kan være udfordret af et synligt eller usynligt handicap. Der er brug for alle mennesker, der kan og vil bidrage til arbejdsfællesskabet. Derfor er det helt afgørende, at vi i beskæftigelsesindsatsen arbejder målrettet for at hjælpe disse borgere med at finde et job, hvor de trives og oplever at gøre en positiv forskel.”

– citat fra Eva Borchorst Mejnertz (Socialdemokratiet), forkvinde for Social- og Beskæftigelsesudvalget

”Det har stor værdi for langt de fleste at have et arbejde. Desværre kan vi se, at alt for mange mennesker med handicaps har svært ved at få en fod indenfor på en arbejdsplads. De der ikke får chancen på arbejdsmarkedet, fratages muligheden for at tjene deres egen løn, og samtidigt får de ikke mulighed for at skabe venskaber og relationer med kolleger. Derfor har vi et politisk og moralsk ansvar for at styrke beskæftigelsesindsatsen for mennesker med handicaps.”

– citat fra Jan Ravn Christensen (Socialistisk Folkeparti), medlem af Social- og Beskæftigelsesudvalget

Job som effektiv social indsats

Mange borgere står udenfor arbejdsfællesskabet grundet deres psykiske udfordringer, sociale problemer eller misbrug. Samtidig viser erfaringer, at det gode liv for langt de fleste borgere går gennem job eller uddannelse. Arbejdsmarkedet er præget af stor efterspørgsel på arbejdskraft og begrænset ledig kapacitet. Situationen skaber gode rammer for at få de borgere, som er længere væk fra arbejdsmarkedet, med i opsvinget.

Flere aktivitetsparate skal ind på arbejdsmarkedet

I forhold til at få flere borgere væk fra kanten af arbejdsmarkedet viser erfaringer, at en intensiveret virksomhedsrettet indsats virker. Særligt, hvis virksomhedskonsulenterne i jobcentret har den fornødne tid og mulighed for en tæt opfølgning med borger og virksomhed. Med afsæt i dette vil der i 2023 arbejdes med at få flere langtidsledige kontanthjælpsmodtagere over 30 år i job. Omdrejningspunktet for indsatsen vil være lavere sagsstammer hos virksomhedskonsulenterne og øget virksomhedsrettet aktivitet for borgerne.

Med indsatsen forventes der både menneskelige og økonomiske gevinster, idet flere aktivitetsparate kontanthjælpsmodtagere kommer hurtigere i beskæftigelse og dermed afkorter deres tid på kontanthjælp.

Forankring og udvidelse af IPS-forløb

I 2023 afprøves nye veje for de aktivitetsparate kontanthjælpsmodtagere over 30 år, hvor betydelig psykisk sygdom, fx svær angst, giver væsentlige barrierer for, at de kan starte og fastholdes i job eller uddannelse.

Kernen i den nye indsats er Individuel Placement Support (IPS), som er en beskæftigelsesrettet indsats, der har vist gode resultater. I IPS arbejdes der med 'Job First' som tilgang, hvor der er fokus på, at beskæftigelse på det ordinære arbejdsmarked er en virksomhedsfuld social indsats. Leverandør af indsatsen bliver IPS Center Danmark. Projektet vil løbe over to år og vil omfatte ca. 60 borgere. Projektet finansieres via Rådet for Sociale Investeringer.

Flere udsatte borgere i beskæftigelse ved brug af socialt frikort

For mange udsatte borgere kan et socialt frikort være med til at skabe bedre trivsel i hverdagen og hjælpe dem tættere på beskæftigelse. Et socialt frikort giver udsatte borgere mulighed for at tjene op til 20.000 kr. om året skattefrit, og uden at blive trukket i offentlig ydelse.

Det er erfaringen, at mange af de borgere, der er i målgruppen for det sociale frikort mangler hjælp til at sætte det i spil og komme i relevant beskæftigelse.

I 2023 vil det bl.a. ske ved, at der kommer en virksomhedskonsulent rundt på byens forsorgstilbud, for at hjælpe de udsatte borgere vedr. det sociale frikort.

Virksomhedskonsulenten skal samtidig have kontakt til byens virksomheder om mulige småjobs til borgerne og være med til at sikre det rette match.

Sygemeldte tilbage til det gode arbejdsliv

Styrket fokus på psykisk sårbare sygemeldte

Stress, angst og depression fylder mere og mere blandt befolkningen. I juni 2022 udgjorde de mere end 1/3 af de nysygemeldte i Aarhus med mere end otte ugers forventet sygefravær. De sygemeldte i denne målgruppe har en høj risiko for at blive langtidsledige og langtidssygemeldte.

For at skabe en bedre sammenhæng mellem beskæftigelsesindsatsen og borgerens sundhedsudfordringer, er der ansat en 'caremanager' med psykologfaglig baggrund.

Caremanageren skal skabe større tryghed og en mere sammenhængende proces for den sygemeldte. Sammen med Caremanageren arbejder de sygemeldte på konkrete strategier, der kan ruste dem til at komme i beskæftigelse bl.a. gennem stresscoaching. Det giver kortere sygedagpengeforløb til gavn for både borger og arbejdsgiver.

Det gode forløb for sygemeldte – set fra de sygemeldte selv

I interviews og dialogmøder med sygemeldte har de peget på nedenstående faktorer som væsentlige for et godt forløb:

- Tidlig inddragelse af sundhedsfaglige medarbejdere kan mindske sygefraværperioden gennem hurtigere afklaring af ressourcer, behov og ønsker i forhold til tilbagevenden til arbejde.
- Oplevelsen af, at der er et godt samarbejde på tværs i borgerens sag, øger borgerens oplevelse af tryghed og medfører hurtigere afklaring i forhold til tilbagevenden til arbejdsmarkedet.

Caremanager hjælper sygemeldte unge med psykisk sårbarhed tilbage til arbejdsmarkedet

Jonas er 25 år, netop færdiguddannet professionsbachelor i grafisk kommunikation og nu sygemeldt med stress og depression. Under studietiden havde han et relevant studiejob, som han brændte for. Han fortæller, at studietiden blev forlænget, fordi han følte sig belastet. Under sin sygemelding får Jonas tilknyttet en caremanager med psykologfaglig baggrund, som hjælper ham tilbage til arbejdet.

Da Jonas mødes med jobkonsulenten første gang, sidder caremanageren med. Alle tre bliver hurtigt enige om, at det er en god ide at starte et kort samtaleforløb med caremanageren med fokus på at arbejde med strategier, der kan hjælpe Jonas med at vende tilbage til arbejdet.

Under samtalerne får Jonas en forståelse for, at hans høje arbejdsindsats med stort "drive" skaber stor værdi både for ham selv og for de andre, som han arbejder med.

"Jeg har fået øjnene op for, hvad der giver mening i mit arbejdsliv, og hvad jeg trives i."

Han bliver også bevidst om, at det kommer med en pris. Jonas beskriver, at han får psykiske og fysiske symptomer på stress fx trykken for brystet og tankemylder, når han skal sove.

Under samtalerne igangsætter Jonas strategier til at balancere sit "drive" for sit fag med at passe på sig selv, så han undgår at blive udbrændt.

For at skabe den gode balance visualiserer Caremanageren det som et batteri. Jonas inddeler arbejdsopgaverne i hhv. nærende og drænende. De nærende giver energi, oplader batteriet og de drænende tærer på energien, aflader batteriet. Alt det hjælper Jonas tilbage til arbejdet og forebygger, at han får tilbagefald i fremtiden.

"Selvom jeg går til psykolog ved siden af, så har det været fedt, at jeg og caremanageren kunne fokusere på mit arbejdsliv, det har givet mig håb for fremtiden."

Derudover arbejdes der på at styrke samarbejdet med psykiatrien for de borgere, der også har et behandlingsforløb der.

Tidlig indsats i borgernes vej til raskmelding

Erfaringer fra Aarhus og andre kommuner viser, at det øger sandsynligheden for, at den sygemeldte fastholder tilknytning til arbejdsmarkedet, hvis der iværksættes en indsats tidligt. En tidlig indsats øger også sandsynligheden for, at den sygemeldte raskmeldes hurtigere. Jobcentret har været i dialog med sygemeldte og arbejdsgivere om, hvad de ser som væsentligt for et godt forløb.

Begge parter giver udtryk for, at det bidrager til kortere og bedre forløb, hvis man tidligt i et sygedagpengeforløb får indblik i rammerne fx systemkrav, lovgivning og forventningsafstemning i forbindelse med sygefravær. Det vurderes også positivt, hvis der er godt samarbejde mellem borger, kommune og arbejdsgiver.

Det er med til at klæde arbejdsgiverne bedre på til at fastholde den sygemeldte medarbejder. Derfor fremrykkes første opfølgings samtale med alle sygemeldte og deres arbejdsgivere fremover fra 8. til 6. sygefraværsuge. Det gør det muligt hurtigere at etablere et godt samarbejde om en plan for borgerens tilbagevenden til arbejdsmarkedet.

Bedre overgang til jobafklaring

En del sygemeldte oplever, at overgangen fra sygedagpenge til jobafklaring skaber usikkerhed om deres plan for arbejdsfastholdelse og om forløbets indhold, da vejledningen til jobafklaringsforløb sker efter overgangen.

Disse borgerperspektiver taler ind i behovet for at sikre en mere sammenhængende overgang.

For at understøtte mere sammenhæng i borgerens forløb og progression i den arbejdsmarkedsrettede indsats, skal den afgivende jobkonsulent eller virksomhedskonsulent deltage i den første samtale i jobafklaring.

Flere virksomhedskonsulenter skal sikre hurtig handling efter opstartsmødet i forhold til at fastholde eller igangsætte en relevant virksomhedsrettet indsats, som matcher borgerens situation og kompetencer.

Repatrieringsindsatsen

Kommunerne er forpligtet til at vejlede borgere, der er omfattet af repatrieringsloven, samt yde støtte til en borger, der frivilligt ønsker at genetablere sig i sit hjemland. I Aarhus Kommune er indsatsen forankret i jobcentret, som vejleder borgere om retten til at repatriere samt ydelsescentret, som behandler ansøgningerne om repatriering, understøtter de praktiske forhold i forbindelse med hjemrejsen samt bevilger repatrieringsstøtten.

Jobcentrets vejledningspligt om repatriering

Jobcentret skal i alle samtaler vejlede udlændinge, der har opholdt sig i Danmark i mindre end fem år om muligheden for repatriering til alle samtaler. Udlændinge, der har opholdt sig i Danmark i mere end fem år, og som har været på kontanthjælpslignende ydelser i mere end 18 ud af de seneste 36 måneder, skal indkaldes til særskilte vejledningssamtaler om repatriering.

Medarbejdere i jobcentret understøttes løbende med undervisning, arbejdsgange, sagssparring mv. for at sikre den rette vejledning af borgerne om deres muligheder.

Fleksibel udbetaling af repatrieringsydelsen

Der er i 2022 indført en ny mulighed for fleksibel udbetaling af repatrieringsydelsen. Det betyder, at hele repatrieringsstøtten kan udbetales kontant i Danmark, frem for at anden rate udbetales efter ankomst til hjemlandet. Dette skal imødegå finansielle transaktionsudfordringer, særligt til borgere, der repatrierer til Syrien og Iran. I forlængelse af indførelsen af den fleksible udbetalingsmodel igangsættes i 2023 et tættere samarbejde mellem ydelsescentret og Hjemrejsestyrelsen, som skal forestå selve planlægningen af udrejsen og udbetalingen af ydelsen.

Styrket samarbejde med Østjyllands Politi

I 2023 vil der fortsat arbejdes på at styrke samarbejdet med Østjyllands Politi for at mindske misbrug af repatrieringsordningen samt sikre, at personer, der er sigtet eller dømt for lovovertrædelser, ikke modtager økonomisk hjælp til repatriering.

Repatriering

- Det er et lovkrav, at kommunens repatrieringsindsats indgår i den årlige Beskæftigelsesplan
- Flygtninge, familiesammenførte, indvandrere og danske statsborgere med dobbelt statsborgerskab kan modtage støtte efter repatrieringsloven, hvis de opfylder særlige betingelser i forhold til opholdsgrundlag, opholdets varighed i Danmark og formue
- Kommunen har pligt til at vejlede om repatriering, men skal henvise borgere, som er interesseret i at repatriere til Dansk Flygtningehjælp, der har rådgivningskompetencen i repatrieringssagerne
- Indenfor de sidste fem år har 86 borgere repatrieret fra Aarhus Kommune
- De fleste borgere, der repatrierer fra Aarhus, rejser tilbage til Tyrkiet, Vietnam og Somalia.

Bilag

Bilag 1. Midler til beskæftigelsesområdet ifm. budgetforliget for 2023

Tabel 1. Oversigt over nye investeringsinitiativer ifm. budgetforliget for 2023

Målgruppe	Investeringsforslag	Årlig investering (mio. kr.)
Forsikrede og jobparate	Flere langtidsledige akademikere i job	3,0
Forsikrede og jobparate	Flere østeuropæiske borgere i job	1,2
Forsikrede og jobparate	Flere ledige i job på velfærdsområderne	1,2
Forsikrede og jobparate	Grøn opkvalificering af ledige akademikere	1,8
Unge	Flere faglærte - flere ufaglærte ledige skal i voksenlærlingeforløb	1,8
Unge	Fremskudt indsats i udsatte boligområder	2,4
Unge	Flere unge skal have et fritidsjob	2,8
Unge	Flere unge skal få øjnene op for en erhvervsuddannelse	1,7
Sygemeldte	Styrket samarbejde med psykiatrien om sygemeldte borgere	1,2
Sygemeldte	Tidlig indsats i borgernes vej tilbage til raskmelding	4,2
Sygemeldte	Flere langtidssygemeldte tilbage i arbejde	3,0
Sygemeldte	En særlig gennemgang af sager med bistands- og plejetillæg	0,6
Kontanthjælp	Flere aktivitetsparate skal ind på arbejdsmarkedet	7,5
Kontanthjælp	Flere ikke-vestlige kvinder i arbejde	3,0
Samlet investering		35,3

Bilag 2. Figurer og tabeller der beskriver udviklingen i ledigheden fordelt på målgrupper

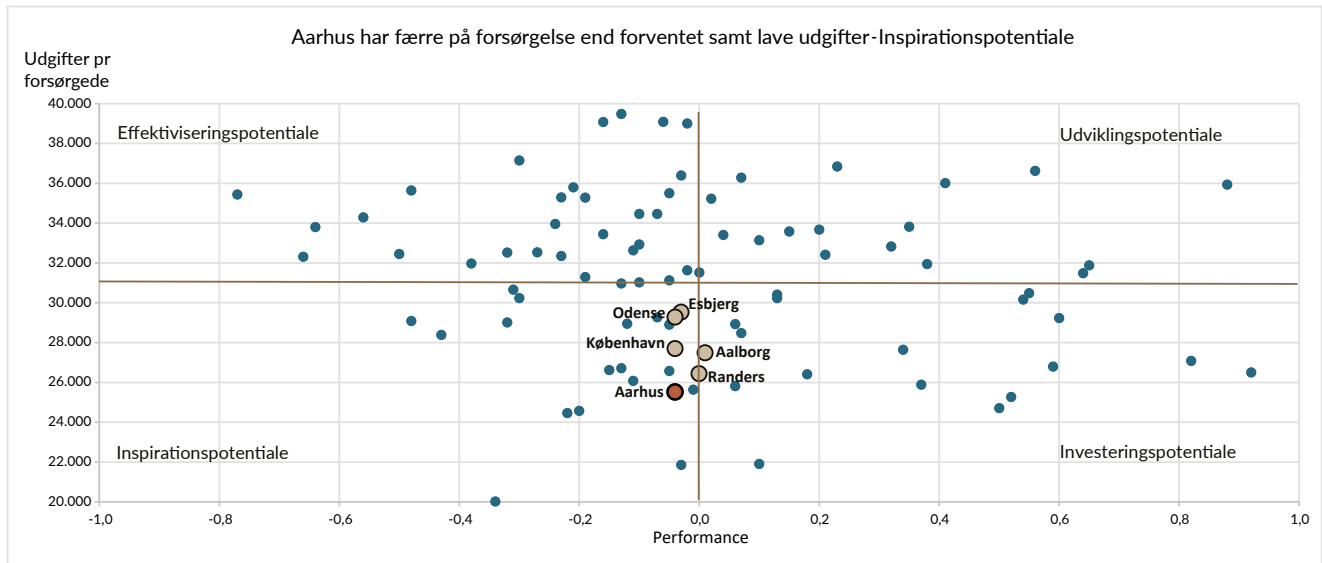
Tabel 2. Antal modtagere af kommunale forsørgelsesydelse i Aarhus Kommune oktober 2018-2022 (fuldtidspersoner)

Forsørgelse	Okt 2018	Okt 2019	Okt 2020	Okt 2021	Okt 2022
A-dagpenge	6.293	6.728	8.859	5.984	4.839
Kontanthjælp	4.143	4.122	4.113	3.644	3.214
Uddannelseshjælp	2.498	2.540	2.552	2.254	2.274
Revalidering	354	240	146	95	71
Forrevalidering	135	100	70	42	23
Selvforsørgelses- og hjemrejseydelse mv.	829	747	777	637	1.117
Sygedagpenge	3.251	3.541	4.479	4.333	3.606
Jobafklaringsforløb	1.346	1.313	1.016	1.262	1.559
Ressourceforløb	1.312	1.235	1.075	927	796
Ledighedsydelse	1.287	1.363	1.337	1.082	934
Fleksjob	4.595	4.975	5.199	5.510	5.980
Førtidspension og seniorpension	12.949	13.130	13.736	14.372	15.209
I alt	38.988	40.034	43.359	40.142	39.622

Kilde: jobindsats.dk

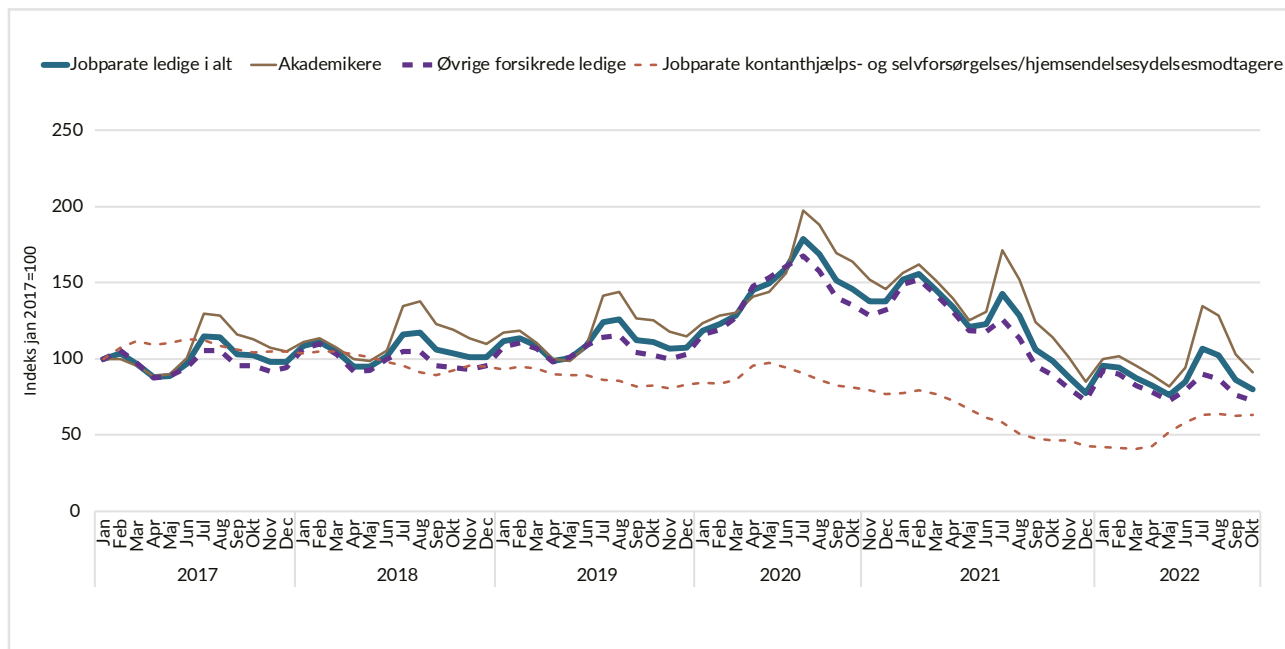
Note: Tabellen viser hvor mange fuldtidspersoner, der er fordelt på kommunale forsørgelsesydelse. Det bemærkes i den sammenhæng, at der godt kan være borgere på revalidering, men som modtager en anden ydelse, fx SU. Tallet for, hvor mange borgere, der er på revalidering, kan derfor være højere.

Figur 3 Driftsudgifter pr. forsørgede sammenholdt med benchmarkingresultat

Kilde: jobindsats.dk og Danmarks Statistik

Figur 4. Indekseret udvikling i ledige i Aarhus opdelt på akademikere, øvrige forsikrede ledige og jobparate kontanthjælps- og integrationsydelsesmodtagere fra januar 2017 til oktober 2022

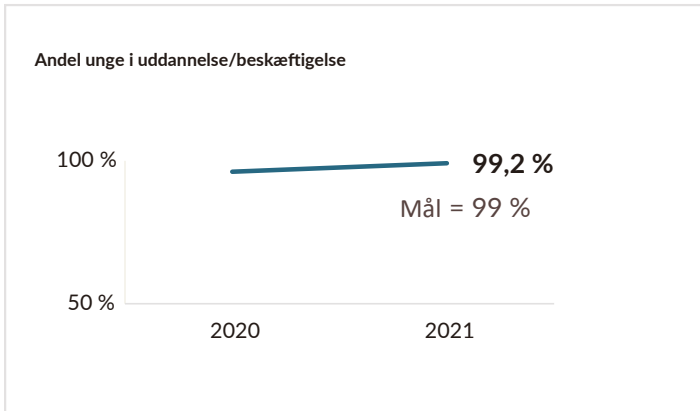

Kilde: jobindsats.dk

Bilag 3. Resultatrevision for 2021

I lovgrundlaget for udarbejdelse af beskæftigelsesplanen indgår der en såkaldt resultatrevision, som viser resultater og effekter af beskæftigelsesindsatsen i jobcentret i det forudgående år. Resultatrevision 2021 bygger på fremstillingen i Aarhus Kommunes årsberetning for 2021, hvoraf status på målopfyldelsen indenfor beskæftigelsesområdet er som følger:

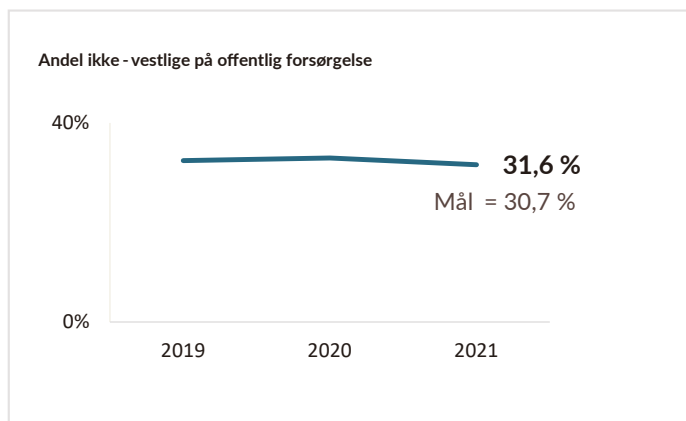
Figur 5. Alle unge skal være i gang med en uddannelse eller uddannelsesrettet aktivitet 15 mdr. efter afgang fra grundskolen.

Note:* Målet kan aldrig indfries 100 pct., da der altid er ca. 50-80 unge, som Ungdommens Uddannelsesvejledning ikke har kontakt til.

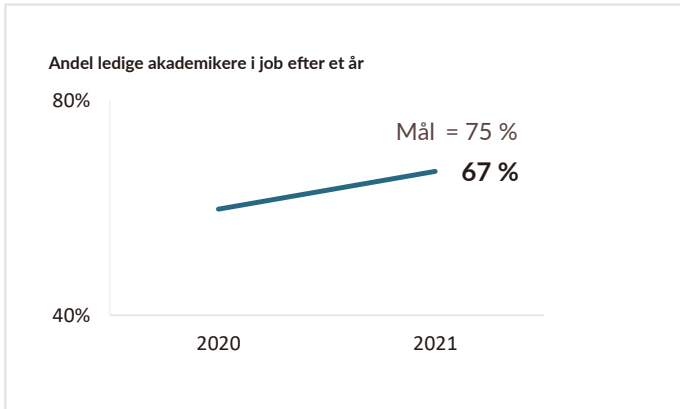
Figur 5. viser, at hovedparten af alle unge er i gang med en uddannelse eller uddannelsesrettet aktivitet 15 måneder efter, at de har afsluttet grundskolen. Således er 99,2 pct. i uddannelse eller beskæftigelse året efter.

Figur 6. Andelen af borgere med ikke-vestlig baggrund, som er på offentlig forsørgelse, skal falde med 5 pct. ift. seneste regnskabstal

Figur 6 viser, at selvom beskæftigelsen er forbedret i løbet af 2021, er målet om færre borgere med ikke-vestlig baggrund på offentlig forsørgelse ikke opnået for hele året. De seneste tal for 2022 viser dog, at 69,7 pct. af borgerne med ikke-vestlig baggrund i juni 2022 er selvforsørgende efter, at de har afsluttet grundskolen. Således er 99,2 pct. i uddannelse eller beskæftigelse året efter.

Figur 7. Ud af de akademikere, der er ledige 1. juli 2020, skal mindst 75 pct. være selvforsørgende efter et år

Figur 7 viser, at der var færre akademikere i job end målsætningen i budgettet. I midten af 2022 blev målet dog nået, da 77,3 pct. var i beskæftigelse 52 uger efter 1. juli 2021.

Bilag 4. Ministermål 2023

Beskæftigelsesministerens mål for 2023 er:

- Alle ledige skal have en værdig sagsbehandling
- Flere ledige skal opkvalificeres
- Flere flygtninge og familiesammenførte skal være selvforsørgende
- Flere personer med handicap skal i beskæftigelse
- Virksomhederne skal sikres den nødvendige og kvalificerede arbejdskraft.

